

4 Turystyka w Europie Południowej

Zanim zaczniesz...

Przypomnij sobie, czym charakteryzuje się klimat i ukształtowanie powierzchni Europy Południowej.

Dla wielu ludzi wakacje na południu Europy to idealny pomysł na letni wypoczynek. Ciepłe wody Morza Śródziemnego i słoneczne lato sprawiają, że takie marzenie ma nie tylko wielu Europejczyków, lecz także duża liczba mieszkańców innych kontynentów. Nic zatem dziwnego, że w gospodarkach państw Europy Południowej tak ważną rolę odgrywają usługi turystyczne. Na początek zastanówmy się, co te kraje mają do zaoferowania turystom.

■ Dlaczego Europa Południowa jest atrakcyjna dla turystów?

Atrakcyjność turystyczna jakiegoś obszaru zależy przede wszystkim od jego **walorów turystycznych**. Są to cechy środowiska przyrodniczego lub obiekty kultury, które budzą zainteresowanie turystów. Walory turystyczne dzielimy na walory przyrodnicze i walory kulturowe.

Do **walorów przyrodniczych** Europy Południowej należy klimat podzwrotnikowy, który – jak powiedzieliśmy wcześniej – sprzyja letniemu wypoczynkowi. Turyści chętnie wypoczywają nad Morzem Śródziemnym, ponieważ jest ono ciepłe i ma urozmaicone wybrzeże. Występują tam plaże, strome klify, a także piękne zatoki i wyspy.

W miesiącach letnich plaże nad Morzem Śródziemnym są tłumnie odwiedzane przez urlopowiczów (fot. Włochy). ▼

W rejonie Morza Śródziemnego występuje urozmaicona rzeźba terenu. Ciągają się tam łańcuchy górskie, takie jak Pireneje czy Góry Dynarskie. Słynne są też obszary o rzeźbie krasowej, np. w Chorwacji i Słowenii.

Do Europy Południowej turystów przyciągają również **walory kulturowe**. To tam rozwinęły się cywilizacje starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu. Została po nich ogromna liczba imponujących zabytków, np. Koloseum w Rzymie czy Akropol w Grecji. Zabytki późniejszych okresów to głównie piękne starówki takich miast, jak Wenecja czy Dubrownik, świątynie (np. katedry), a także liczne muzea. Dla turystów interesujący jest również folklor krajów śródziemnomorskich – ich kuchnia, tańce (np. flamenco) oraz festiwale.

▲ Flamenco [wym. flamenko] wywodzi się z Hiszpanii. Wykonujące je tancerki są ubrane w efektowne, ozdobione falbanami suknie.

■ Czym jest infrastruktura turystyczna?

Aby turyści mogli odwiedzać jakiś obszar i korzystać z jego walorów turystycznych, niezbędna jest **infrastruktura turystyczna**. Jej elementami są wszystkie obiekty i instytucje umożliwiające turystom korzystanie z walorów turystycznych odwiedzanych miejsc. Należą do nich drogi, hotele, restauracje, a także biura podróży, wyciągi i wypożyczalnie.

W większości krajów Europy Południowej infrastruktura turystyczna jest bardzo dobrze rozwinięta. Turyści korzystają z gęstej sieci autostrad, wielu międzynarodowych lotnisk i promów. Czekają na nich także liczne i zróżnicowane miejsca noclegowe: od kempingów po wysokiej klasy hotele. Nawet w niewielkich miejscowościach istnieją restauracje, kawiarnie i sklepy. Plaże są dobrze przygotowane, a zabytki – zadbane.

▲ Na starówkach śródziemnomorskich miast, w wąskich uliczkach, funkcjonuje wiele małych kawiarni i restauracji (fot. Hiszpania).

▲ Niewielkie porty dla żaglówek – mariny – są elementem infrastruktury turystycznej wybrzeży Morza Śródziemnego (fot. Chorwacja).

■ Atrakcje turystyczne Europy Południowej

Europa Południowa kojarzy się przede wszystkim z pięknymi plażami, ciepłym morzem i ze słoneczną pogodą, a także z zabytkami starożytnych cywilizacji. Zarówno przyroda, jak i kultura tego obszaru oferują jednak o wiele więcej atrakcji.

Skala 1:25 000 000

Obszary turystyczno-wypoczynkowe:

- o wybitnych walorach turystycznych
- o dużym znaczeniu dla turystyki i wypoczynku

Funkcje miejscowości turystyczno-wypoczynkowych:

- krajoznawcze
- krajoznawczo-wypoczynkowe
- wypoczynkowe
- uzdrowiskowe
- ★ wypoczynku zimowego

Obiekty o dużym znaczeniu turystycznym:

- zamki, pałace, fortyfikacje
- ❖ ruiny historyczne
- ★ inne interesujące obiekty przyrodnicze i kulturowe

Objaśnienia skrótów:

B. i H.	Bośnia i Hercegowina	L.	Liechtenstein
CH.	Chorwacja	M. P.N.	Macedonia Północna
CZ.	Czarnogóra	S. M.	San Marino
K.	Kosowo	SZ.	Szwajcaria

Miasto na wyspach

Do najbardziej znanych miast Europy Południowej należy Wenecja. To włoskie miasto słynie nie tylko z zabytkowej starówki, lecz także z położenia na ponad stu oddzielonych kanałami wyspach.

Tam, gdzie góry spotykają morze

Najbardziej atrakcyjne krajobrazowo fragmenty wybrzeża Morza Śródziemnego sąsiadują z górami. Linia brzegowa jest tam urozmaicona i tworzy liczne zatoki. Przykład takiego miejsca stanowi Lazurowe Wybrzeże we Francji.

Jeziora Plitwickie

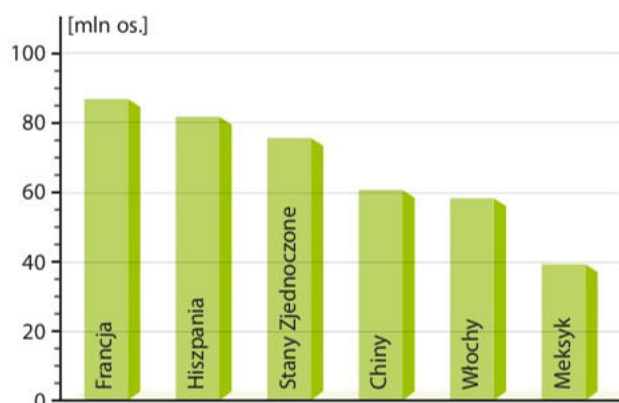
Leżące w Chorwacji Jeziora Plitwickie tworzą wyjątkowy krajobraz krasowy. Wśród wapiennych wzgórz znajduje się kilkanaście jezior, między którymi woda przepływa malowniczymi wodospadami.

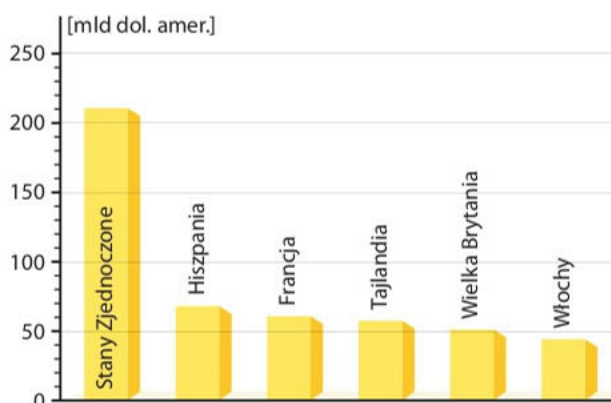
Starożytna stolica

Rzym – jeden z największych ośrodków turystycznych na świecie – był w starożytności stolicą Cesarstwa Rzymskiego. Na jego terenie znajdują się bezcenne zabytki z tego okresu, m.in. wzniesione w I wieku n.e. Koloseum.

▲ Państwa odwiedzane przez największą liczbę turystów na świecie w 2017 r.

▲ Państwa o największych wpływach z turystyki na świecie w 2017 r.

■ Rola turystyki w gospodarce krajów Europy Południowej

Kraje leżące w Europie Południowej należą do najliczniej odwiedzanych przez turystów na świecie. Dlatego właśnie usługi turystyczne odgrywają ważną rolę w ich gospodarkach. Obsługa turystów stwarza **wiele miejsc pracy**, m.in. w hotelach, restauracjach, muzeach i biurach podróży. Przynosi również wysokie **dochody** państwom tej części kontynentu.

To najważniejsze!

- Do walorów przyrodniczych Europy Południowej należą: podzwrotnikowy klimat, Morze Śródziemne i jego wybrzeże, a także góry i obszary o rzeźbie krasowej.
- Ważnymi walorami kulturowymi rejonu Morza Śródziemnego są zabytki z czasów starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu, starówki miast, świątynie, a także muzea i folklor poszczególnych krajów.
- Infrastruktura turystyczna to wszystkie obiekty i instytucje umożliwiające turystom korzystanie z walorów turystycznych odwiedzanych miejsc.
- Turystyka odgrywa ważną rolę w gospodarkach krajów Europy Południowej – stwarza miejsca pracy i jest źródłem dochodów państw.

Ćwiczenia

1. Podaj po trzy przykłady walorów przyrodniczych i kulturowych Europy Południowej.
2. Wyjaśnij znaczenie infrastruktury turystycznej w rozwoju turystyki w Europie Południowej.
- *3. Odszukaj w dodatkowych źródłach informacje na temat negatywnych skutków rozwoju turystyki w rejonie Morza Śródziemnego. Zapisz w zeszycie dwa przykłady.